1853. N°. 40.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 4 APRIL.

De Prijs der Courant is ƒ13 in het jaar; de afzonderlijke nummers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 2 April.

De *Staats-Courant* bevat in eenen Staat der onder het beheer der Weeskamers in Indië gekomen nalatenschappen, onder anderen de volgende namen van personen als militairen uit deze stad naar O.-I. vertrokken, benevens het bedrag der gelden, die zij hebben nagelaten: Nicolaas Jacobus Nollet, in 1796 vertrokken en in 1820 als Korporaal overleden, nalatende ƒ30. Jan Krook, vertrokken in 1797, overleden als Sergeant in 1823, nalatende ƒ18 en Jan Willem Casteclen, vertrokken in 1789, overleden in 1827 als Sergeant-Majoor, nalatende ƒ98.

— Men schrijft uit Winschoten het volgende aan het *Handelsblad*. Wij vermelden als eene zeldzaamheid, dat bij de steen- en pannen-fabriek van den Heer R. Bronsema, alhier, in de kleigraverij op den bodem van den zandgrond, reeds sedert 12 jaren, van tijd tot tijd barnsteen is gevonden, waarvan 3 exemplaren naar het Leydsche Museum van Natuurlijke Historie en 12 naar dat van Groningen zijn opgezonden. Op die plaatsen, waar de barnsteen wordt gevonden, zijn ook nog overblijfselen van hout zigtbaar.

— De opgave der Nederl. Bank, naar aanleiding van het Koninklijk besluit van den 9den Junij 1852, luidt als volgt: omloopende Bankbiljetten ƒ97,511,055.00. Saldo's van Rekening-Courant ƒ26,721,234.47½. Munt en Muntmateriaal ƒ101,835,909.47.

— Te Haarlem is den 30sten Maart, in den ouderdom van 67 jaren overleden Jhr. Mr. D. A. W. van Tets van Goudriaan, Ridder der Orde van den Ned. Leeuw, President van de Arr. Regtbank, aldaar.

— Uit Woudrichem wordt van den 30sten Maart geschreven, dat men er groote verandering ten aanzien der vesting te gemoet zag, daar de thans in gebruik zijnde kazerne door eene nieuwe en grootere zal worden vervangen, omdat de tegenwoordige bezetting aanmerkelijk zal vermeerderd worden, en alsdan de maandelijksche verwisselingen van Infanterie tusschen Gorinchem, Loevestein en hier zou ophouden. (*Amst. Cour.*)

— De *Prov. Friesche Courant* meldt dat in het water de Wielen, onder het dorp Boornzwaag een verschrikkelijk groote snoek is gevangen, die meer dan 49 oude ponden woog. Hij had twee strengen kuit in, ter dikte ongeveer van eene gewone kagchelpijp. Beneden den kop met een mestvork doorsteken en door een volwassen man gedragen, over den schouder hangende, sleepte de staart nog op den grond.

— Men meldt uit Harlingen, ter waarschuwing om zich vooraf wel te bezinnen, dat van de onlangs vertrokken landverhuizers onder den Heer O. Bonnema, den 28sten aldaar 4 personen waren terug gekomen, die slechts de reis tot Liverpool hadden mede gemaakt.

— Gelijk wij in ons Nommer van den 25sten Maart de Pauselijke toespraak mededeelden, laten wij thans hier volgen, het adres van mans-lidmaten der Ned. Herv. gemeente te Utrecht aan den Koning, dat volgens *de Nederlander*, met 4529 onderteekeningen voorzien, den 30sten Maart werd opgezonden.

AAN Z. M. DEN KONING.

Sire!

De ondergeteekenden, ingezetenen der stad Utrecht, Uwer Majesteits getrouwe onderdanen, naderen met den meesten eerbied Uwen Troon, om daar voor Uwe Majesteit te verklaren, met hoe groote bekommering zij de aangekondigde vestiging der Bisschoppelijke Hierarchie in Nederland, onder goedkeuring en medewerking der Regering van Uwe Majesteit, te gemoet zien.

Zij houden zich overtuigd, dat zoodanig eene vestiging der Bisschoppelijke Hierarchie geheel in strijd is met den geest van het Nederlandsche Volk, hetwelk, door alle tijden heen, evenzeer op onafhankelijkheid van vreemde overheersching als op betamelijke vrijheid van godsdienst den hoogsten prijs heeft gesteld.

Was de Nederlandsche Natie steeds, sedert de Hervorming eene Protestantsche, nog leeft bij haar grootste deel de herinnering van den strijd eens tegen Rome gestreden; nog heugt haar, hoe het Aartsbisdom door Philips II in 1559 te Utrecht gesticht en de Bisdommen door hem opgerigt, weken voor de volharding en den moed der Vaderen, maar ook weet zij hoe veel goed en bloed haar die strijd heeft gekost, en zou dan niet de herstelling en de vestiging eener Roomsche Hierarchie in den Staat, onder de Regering van het Doorluchtig stamhuis van Uwe Majesteit, velen krenken in hunne dierbaarste overtuiging? — Twee eeuwen zijn reeds over den vroegeren strijd heengegaan en hebben den afstand tusschen het Protestantsch en Roomsch-Katholiek gedeelte der bevolking verminderd, gelijke regten, gelijke bescherming, gelijke vrijheden aan beide deelen der Natie gewaarborgd, maar haar Protestantsch karakter heeft zij daarbij niet verloren.

Dit is de vrucht van hare geschiedenis. — En hebben, in den jongsten tijd de eischen, heeft de toon en houding der Roomsch-Katholieke bevolking reeds bij velen achterdocht en ontsteltenis verwekt, hoeveel te sterker zal de naijver en spanning worden, hoeveel dieper de scheiding, hoeveel verderfelijker en gevaarlijker voor den bloei en de welvaart des Vaderlands, de strijd, wanneer, in die opentlijk optredende en erkende Hierarchie, het Ultramontanisme zich tegenover het Protestantisme zal plaatsen, het als uittartende en dagende tot den strijd, niet slechts op het gebied van Godsdienst of onderwijs, van geschiedenis of letterkunde, maar vooral op dat van den Staat zelven.

Waar toch het Ultramontanisme zich vestigt en uitbreidt, daar voert het, met stelselmatige minachting der regten van andersdenkenden, strijd tegen het Protestantisme. Reeds openbaren zich de teekenen van dien strijd, en gewis zal het gevaar van dezen toestand vermeerderd worden, als de invoering dier Bisschoppelijke Hierarchie door vereeniging en concentratie nieuwe kracht aan het Ultramontanisme zal bijzetten.

Zij voegen hier niets meer bij.

De Voorouders uwer Majesteit, aan wie Nederland, naast God, zijn bestaan en bloei verschuldigd is, hebben het ondervonden, en hunne geschiedenis is hier de meest welsprekende getuige.

Het is om alle deze redenen, dat de ondergeteekenden Uwe Majesteit eerbiedigljk verzoeken, dat door U volgens de magt, bij art. 65 der Grondwet den Koning toegekend, de vergunning niet worde gegeven tot het aannemen van den titel, rang of waardigheid, van Metropolitaan- of Suffragaan-Bisschop van eenig gedeelte onzes Vaderlands door een vreemden Vorst verleend en dat, in den geest der Grondwet, welke de onzijdigheid der Regering jegens ieder Kerkgenootschap vordert, geene, de Protestanten krenkende erkenning van den Paus van Rome, als Opperhoofd der Kerk, door de Regering moge plaats hebben.

Zij vragen zulks met te meer aandrang, omdat de Bisschoppelijke waardigheid verpligtingen oplegt bij eede aan eene buitenlandsche magt bezworen, en de Bisschoppen verbindt, ook nog heden ten dage, om, waar het de uitbreiding van het Roomsch-Katholicisme geldt, alle *ketters, scheurmakers enz. naar vermogen te vervolgen.*

Zij brengen dit verzoek vertrouwend tot Uwe Majesteit, met al dien eerbied, maar ook met al dien nadruk dien het gewigt der zaak en de ernst van het oogenblik vordert, en bevelen Uwe Majesteit aan den God der vaderen aan, die Uwe Majesteit wijsheid schenke en van wien al hunne verwachting is.

's GRAVENHAGE, 2 April.

Bij besluit van den 1sten dezer, heeft Z. M. eervol ontslag verleend aan de volgende Burgemeesters: Mr. K. Wagtho te Tholen, J. Tezelaar te Kats, A. van Damme te Kortgene en A. de Meor te Wissekerke, en benoemd tot Burgemeesters C. J. van Noorden te Tholen, A. A. Mooyaart te Colijnsplaat, Cats en Kortgene en J. H. L. Vader te Wissekerke.

— Bij den Minister van Financiën is ontvangen eene som van ƒ7.50, onder het postmerk Utrecht van 30 Maart 1853, tot voldoening van aan 's Rijks schatkist verschuldigde gelden.

— Eergisteren avond is de societeit van afschaffingsvrienden alhier geconstitueerd. Meer dan 100 personen zijn bereids tot leden dier societeit aangenomen. Er wordt daar geen sterke drank gebruikt. Tot Commissarissen zijn, bij overgroote meerderheid, gekozen de voorloopige oprigters dier societeit, de Heeren: H. Adama van Scheltema, S. van Hoogstraten, Mr. C. C. E. d'Engelbronner, J. T. Canter Visser en Mr. R. J. M. de Graaff.

— De Heer C. J. H. van Hanswyk, die voor eenigen tijd zijne 50-jarige betrekking aan het tooneel alhier gevierd heeft, en sedert zich met der woon te Haarlem gevestigd had, om in stille rust zijne nog overige levensdagen te slijten, is aldaar, na eene kortstondige ongesteldheid, overleden.

— De Tweede Kamer der Staten-Generaal is bijeengeroepen tegen Woensdag, den 13den April aanstaande, tot hervatting van hare werkzaamheden.

AMSTERDAM, 1 April.

Gisteren hield de Nederl. Telegraaf-Maatschappij eene vergadering, waarin rekening werd gedaan en verslag wegens den toestand der maatschappij.

Gedurende het jaar 1852 waren overgeseind, van Amsterdam naar het Nieuwediep 879 berigten, van het Nieuwediep naar Amsterdam 2313, totaal 3192 berigten; hebbende bedragen een aantal van 75,000 woorden.

De ontvangst, zoo voor berigten en bezigtigingen van den telegraaf, als leergeld van 10 leerlingen voor den rijkstelegraaf, bedroeg gezamenlijk ƒ 4,455.58; de kosten van daarstelling daarentegen ƒ 3,780.41, latende een batig saldo van ƒ 675.17. Het verlies, op de daarstelling van het vorige jaar geleden, groot ƒ 1,836.35½, wordt hiermede tot op ƒ 1,161.18½ verminderd.

Het bestuur vermeent geene uitdeeling te mogen voorstellen zoo lang dit tekort niet ten volle gedekt is.

De Heer Wenckebach als Directeur en de Heer Conrad als Commissaris hebbende bedankt, zoo wordt door de vergadering tot Directeur benoemd de Heer W. F. Heshuysen, thans Commissaris en tot Commissarissen de Heeren M. C. J. Piepers en J. D. Cramer.

— Bij het inbrengen van den stoomketel in de stoomboot Willem I alhier, is de ketting gebroken en de ketel in het water geslagen, waardoor een sjouwerman zulk eene zware verwonding kreeg, dat hij spoedig daarna is overleden; de stuurman op de boot heeft daarbij ook eene ernstige verwonding aan het been bekomen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 31 Maart.

De leden van den Geheimen Raad, die bijzonder met de zaken betreffende het openbaar onderwijs belast zijn, zullen den 2^{den} April eene vergadering houden, en den vorigen dag zal de Geheime Raad zelf onder voorzitting van H. M. bijeenkomen. Men brengt dit in verband met de gewigtige voordragt tot verbetering der volksopvoeding, wier indiening met gespannen verwachting wordt te gemoet gezien. Op de dagorde van het Lagerhuis voor den 4^{den} April leest men: »Lord John Russell zal de bedoelingen der Regering ten opzigte der opvoeding in Engeland en Wales doen kennen en verlof vragen om daarover een wetsvoorstel in te dienen."

— De Regering heeft eene commissie van regtsgeleerden benoemd tot voorbereiding der codificatie van alle nog geldige parlements acten. Zij zou heden hare eerste zitting houden.

— Als een blijk van den invloed der schaarschheid van arbeidende handen hier te lande, berigt de *Globe*, dat een groot scheepsbouwmeester te Southampton 100 arbeidswoningen zal doen bouwen, ten einde ook door het vooruitzigt op eene goede woning, de arbeidslieden aan zijne dienst te verbinden.

— Bij eene uitgraving op het kerkhof te Wedmore in Somersetshire, is een aarden vat gevonden met 120 muntstukken, geslagen ten tijde der Regering van Koning Kanut, omstreeks het jaar 1000, en eenigen zijner voorgangers.

— Dezer dagen is in het Ursulinenklooster te Cork, zekere weduwe Power in den ouderdom van 116 jaren overleden. In het jaar 1851 bezocht zij nog tweemaal de tentoonstelling te Londen en meende dat zij zelve wel de grootste zeldzaamheid wezen zou, die daar te zien was.

— In een lucifer-fabriek te Londen worden dagelijks 2.500,000 stuks vervaardigd; in die van Dixon bij Manchester 6 à 9 millioen.

— In het binnenste van Californië heeft men verscheiden fraaije soorten van robijnen en smaragden gevonden, alsmede een diamant van het eerste water.

— De expeditie die door de Vereenigde Staten naar Japan ondernomen wordt, met het doel om de havens van dat rijk voor de schepen van alle volkeren te openen, schijnt met geen zeer gunstig gevolg bekroond te zullen worden, indien men ten minste mag gelooven, wat een inwoner van genoemd rijk er van schrijft. Volgens dat schrijven bewaken de Japanezen met de meeste zorg hunne kusten, en alle nachten worden vuren op de bergen ontstoken, ten einde gereed te zijn voor het geval, dat het Amerikaansch eskader gedurende de duisternis mogt komen opdagen. Een millioen soldaten zijn reeds bijeen gebragt, om de Amerikanen eenen krachtigen wederstand te bieden. De geheele kust is, als het ware, ééne batterij, en in de golf van Jedo, alwaar men de vloot wel in de eerste plaats verwacht, heeft men eene tallooze menigte oorlogsjonken vereenigd, wordende de geheele baai bestreken door het geschut van de verschillende forten, langs den oever. De Amerikanen zullen in de Japanezen heftiger tegenstanders vinden, dan zij zich wel voorstellen.

BELGIE.

BRUSSEL, 1 April.

In de *Indépendance Belge* vindt men thans het dezer dagen uitgesproken vonnis der Brusselsche regtbank van eersten aanleg in een regtsgeding hetwelk in Belgie niet weinig opzien heeft gebaard. Bij eene in het jaar 1840 gemaakte testamentaire beschikking werd door zekeren Heer de Sabille d'Amprez het kasteel van Grambais aan 3 personen vermaakt, die tot de orde der Jesuiten behoorden. Het armbestuur van Nivelles kwam tegen die beschikking op, als zijnde het slechts in schijn aan die personen en in wezenlijkheid vermaakt aan de orde der Jesuiten, dus aan eenen persoon die naar het burgerlijk regt onbevoegd was om te erven. De Regtbank heeft den 21sten Maart jl., overeenkomstig de conclusie van het Openbaar Ministerie, de testamentaire beschikking nietig verklaard en het bedoelde kasteel aan de Godshuizen van Nivelles toegewezen »aangezien uit verscheiden omstandigheden blijkt, dat de erflater niet ten doel had de in het testament genoemde personen zelven te bevoordeelen maar inderdaad de Jesuiten orde, een zedelijk persoon die niet door de wet erkend en onbevoegd is om schenkingen of legaten te ontvangen, uit welken hoofde de vermaking van het kasteel van Grambais volgens artt. 725, 896 en 911 van het Burgerlijk Wetboek nietig is."

— Ll. Maandag avond overleed het alom geachte lid van den Senaat en der Gemeente van Leuven, de Heer Baron F. van Udekem. Hij had zijne gansche familie op een groot diner gevraagd. Aan tafel zullende gaan, ging hij naar zijnen wijnkelder om van daar eenigen zeer ouden kostbaren wijn te halen, dat hij uit voorzorg zelf deed. Men wachtte een kwartier, de gastheer kwam niet terug; men ging zien en vond hem reeds levenloos door een beroerte ter nedergeslagen.

— Eene dienstmaagd te Luik ging met een open zwaar met vleesch beladene mand door de straat Bertholet, toen zij op eens een geweldigen stoot kreeg en een gaauwdief met een groote schapenbout op den loop ging, doch wiens spoor, wat zij ook riep, al spoedig in een der lanen van de wandelplaats Arroi verloren ging. Men heeft echter het signalement van den behendigen afzetter kunnen nemen; 't was een groote ruige witte hond van een zeer sterk ras.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 April.

Het Wetgevend Ligchaam heeft in de zitting van den 30sten Maart na eene korte beraadslaging nagenoeg eenstemmig het wets-ontwerp aangenomen, waarbij het briefport voor de gefrankeerde briefwisseling binnen Parijs van 15 tot 10 centimes wordt verminderd.

— Het dagblad *l'Univers* geeft te kennen, dat er sprake is van eene wijziging der wetgeving op de burgerlijke echtverbindtenis. Het verlangt de afschaffing van het burgerlijke huwelijk. Anderen wenschen dat de kerkelijke inzegening tot voorwaarde der geldigheid van de burgerlijke verbindtenis worde gesteld. De Heer Sauzet staat dit gevoelen voor. Het *Journal des Débats* zegt er in zijn nommer van gisteren onder anderen dit van:

Wil men vrede, wil men voor de godsdienst hare vrijheid en voor den staat zijne regten behouden, men eerbiedige dan het beginsel hetwelk de godsdienst en het geloof binnen het gebied des gewetens houdende, den staat aan de deur des tempels doet stilstaan en de kerk belet in het gebied des staats in te dringen.

Wij hebben vrees voor de reactien. Zij zijn in ons land geducht! Wat is er van de vrijheid geworden ten gevolge der uitspattingen van 1848! De godsdienst en de geestelijkheid zouden, vreezen wij, zwaar boeten voor het misbruik hetwelk zoude kunnen worden gemaakt van de gunst die zij op dit oogenblik genieten. De geest van ons land is niet veranderd. Wij zijn moede, maar wij zijn niet bekeerd. De beginselen der omwenteling van 1789 leven nog in de gemoederen; het juk dat onze vaderen niet hebben willen dragen, zou ons nog ondragelijker zijn, en Frankrijk heeft niet, ten koste van zooveel bloed en tranen, eene volslagen omwenteling in zijne instellingen gemaakt, ten einde zestig jaren later weder onder de heerschappij te geraken van de begrippen die het van zich gestooten heeft.

— De *Moniteur* bevat de volgende opgaven: Op den 1sten October 1852 telde het Legioen van Eer 53,462 leden, waaronder 47,560 gewone Ridders, en 36,983 die geene jaarwedde ontvangen.

— Als eene hulde aan de nagedachtenis van den beroemden Scheikundige Orfila, zal een gedenkteeken voor hem worden opgerigt.

— Men heeft te Enay-le-Viel, depart. du Cher, op 4 Ned. mijlen afstand, waar voor 20 jaren bij het graven van een kanaal te Drevant, Romeinsche marmeren baden zijn gevonden, naar 't schijnt het paleis ontdekt dat Caesar bewoonde, toen hij Bourges (het oude Bituriges) belegerde, 50 jaren vóór Christus, dat door Vercingetorix werd verdedigd. Men heeft reeds twee buitengemeen merkwaardige zalen met mosaik opgegraven. Sommige stukjes mosaik schijnen van goud te zijn. Men heeft ook verscheidene beeldjes gevonden, en de geraamten van een man en van een paard die als versteend zijn en ongeschonden.

— De Spaansche Senaat heeft het rapport der Commissie omtrent het ongeoorloofde der verwijdering van Narvaez met 106 tegen 64 stemmen verworpen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 30 Maart.

De Regering heeft aan de Hoogeschool te Koningsberg 25,000 thl. verleend tot het bouwen van een chemisch laboratorium.

— De verkoop van de Duitsche vloot heeft in het geheel 165,000 thl. opgebragt. Sedert haar ontstaan in 1848 heeft zij eene uitgaaf van 8 millioen thl. vereischt, doch onderscheiden Staten hebben hierop hun aandeel nog niet voldaan; welke als nu ernstig zullen aangemaand worden om die gelden binnen een bepaalden termijn te betalen.

— Omtrent de revolutionnaire zamenspanning alhier (zie ons vorig nomm.) worden nog nader de volgende bijzonderheden medegedeeld. Ongeveer 40 personen zijn in hechtenis genomen. Reeds eenigen tijd vóór de laatste gebeurtenissen te Milaan en elders, was er buitengewone beweging onder de hevigste democraten, die met de Londensche vlugtelingen in naauw verband stonden en zich in den laatsten tijd in het oog vallend hadden bezig gehouden met het bijeen brengen van wapens en kruid; zelfs ontdekte men sporen, waaruit het bestaan van een artillerie-laboratorium scheen te blijken. Een onderzoek bevestigde dit vermoeden. De zaamgezworenen hadden met veel overleg, voor dit hoofdpunt, de uitgestrekte fabriekgebouwen van een der meest conservatief gezinde burgers dezer stad gekozen, omdat men zich daar veilig waande. De meesterknecht, welke zich mede in het komplot bevond, had die gunstige gelegenheid weten te verschaffen. Men heeft in deze fabriek en op meer andere plaatsen, een aantal grootere en kleinere granaten, ge-

deeltelijk reeds gevuld gevonden; een paar gevulde congrevische raketten, 10 infanterie geweren met bajonetten, eene groote menigte spitskogels, scherpe patronen, enz.; alsmede een aanzienlijken voorraad buskruid. Het grootste gedeelte dier voorwerpen bleek eerst onlangs vervaardigd te zijn. De eigenaar der bedoelde fabriek, de Heer Hauschild, die boven alle verdenking verheven is, ontving nog denzelfden avond een bezoek van den Policie-President, om hem gerust te stellen. Onder de gevangenen bevindt zich ook een Geneesheer, Dr. Falkenthal.

— Het aantal der landverhuizers uit Duitschland, dat in 1851 slechts 120.000 zielen bedroeg, was in het afgeloopen jaar tot op 200.000 gestegen. Te oordeelen naar de duizenden, die zich bijzonder in de Zuid-Duitsche Staten gereed maken, om naar Amerika te vertrekken, zal het getal der landverhuizers, in dit jaar wel tot 300.000 zielen aangroeijen, van welke echter een goed gedeelte zich naar Australie begeven.

— Al de te Kronstadt liggende voorraad van hout, ter waarde van bijna 600.000 zilveren roebels, is in den avond van den 20sten verbrand; het was slechts voor ½ verzekerd.

— Uit Odessa wordt gemeld, dat er ten gevolge der krijgstoerustingen, alle handel was gestaakt.

TURKYE.

KONSTANTINOPEL, 22 Maart.

De Russische Gezant bevindt zich nog hier en houdt vele bijeenkomsten met de Ministers der Porte.

— De Porte heeft ten behoeve van de hier gevestigde Bank voor den tijd van 15 jaren afstand gedaan van de jaarlijks door Egypte aan Turkije verschuldigde belasting.

KAAP DE GOEDE HOOP.

24 Februarij.

De oorlog in Kafferland en het Oranjegebied tegen de inlanders is niet vruchteloos geweest. In het Oranjegebied was sedert de zware tuchtiging, welke Mosheh, het hoofd van den Basuto-stam, van de Britsche troepen ontvangen had, de rust niet weêr gestoord en het vee der Nederlandsche Boeren niet meer geroofd. Het Kafferhoofd Sandilli had de strijd eindelijk opgegeven en zich, overeenkomstig den eisch van den Gouverneur, den Generaal Cathcart, van het grondgebied der kolonie verwijderd, waarop hij zich zoo lang had staande gehouden; daarbij had hij openlijk verkondigd dat hij overwonnen was en zich onderwierp. Hij bevond zich bij het afzenden der jongste berigten aan gene zijde der Keirivier met Macomo en twee andere stamhoofden die zich in dezen oorlog bekend gemaakt hebben. Ook Kreili had de wapenen nedergelegd, en hiervan was door den Generaal Cathcart openlijk kennis gegeven bij eene proclamatie van den 14den Februarij, inhoudende dat »vrede en vriendschap hersteld waren tusschen Hare Majesteit en haren trouwen vriend Kreili," die van zijnen kant had beloofd alle aangegane verbindtenissen en op zich genomen verpligtingen getrouw te zullen naleven, en de rivieren Indwe en Kei als de grensscheiding tusschen zijn en H. M. grondgebied te zullen aanmerken.

Daar alzoo de oorlog voor goed geëindigd scheen, had de Gouverneur bevelen gegeven om onverwijld de sterkte te verminderen van de daarin gebezigde krijgsmagt; maar hij maakte aanstalten om het Amatola-gebergte, den met zoo veel moeite vermeesterden schuilhoek der Kaffers, voor dezen te sluiten en duurzaam te bezetten met militaire posten, en met volkplanters die mogten willen gebruik maken van de vrijheid om zich aldaar te vestigen, onder de verpligting om de militairen in de verdediging der nederzetting bij te staan.

— De *Graaf Reinet Herald* bevat eene geboorte-advertentie, in Kaapsch-Hollandsch, die woordelijk dus luidt: De volgende is gepubliceerd omdat de groote familieverband van den Heer Stephanus Gous mogen ten volle bekend gemaakt worden met de behagelijke geschiedenis, dat op 8 October 1852 Mejufvrouw Alida Wilhelmina Gous was verlost van een fraaijen zoon. Allebei zich wel dragen. De vader, mijnheer Stephanus Gous, zijnde nu 73 jaren oud, teederlijk hoopt dat deze de zoon van zijnen onderdom moge leven om de steun en vertroosting van zijn ouders te wezen in toekomende jaren.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Maandag den 4den April 1853, des namiddags ten 2 ure.

Onderwerpen:

1°. Bezwaarschrift van Mr. J. J. van Hees van Berkel tegen de vastgestelde kiezerslijsten.
2°. De verantwoordelijkheid van Commissarissen der Stads Bank van Leening.
3°. Adres van T. W. van Hartrop betreffende het Slop uitkomende aan het Noordeinde.
4°. Verordening op de verdeeling der Gemeente in Wijken en Gebuurten en op het Bestuur van deze.
5°. Eadem omtrent de vestiging en verandering van woonplaats binnen deze Gemeente.

Derde Zitting van den Militie-Raad over het Kanton Leyden, No. 15.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEYDEN, ontvangen hebbende van den Militie-Commissaris over de Kantons 15—21, Provincie *Zuid-Holland*, eene Kennisgeving, dat de Derde Zitting des Militie-Raads voor deze Gemeente, zal gehouden worden in de *Lakenhal* aan den *Ouden Singel*, op *Woensdag* den 13den *April* 1853, des morgens ten 10 ure, ter beoordeeling der Plaatsvervangers en Nummerverwisselaars, welke de dienstpligtige Lotelingen dezer Gemeente zullen verlangen te stellen; alsmede tot het afdoen der belangen van zoodanige Lotelingen, wier zaak tot deze Zitting is geadjourneerd; — Brengen zulks bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, met informatie, dat tot het opmaken van de bij de Wet gevorderde certificaten voor Plaatsvervangers en Nummerverwisselaars, (welke laatste zulks echter niet dan met toestemming hunner ouders vermogen te doen,) zal worden gevaceerd ter Secretarie dezer Gemeente, van heden af, dagelijks de Zondagen uitgezonderd, 's morgens ten 10 ure; — alwaar zij tevens de noodige informatiën, zoo omtrent het opmaken dezer certificaten, als ten aanzien der vereischten, welke de Plaatsvervangers, ingevolge de Wet, moeten bezitten, kunnen bekomen.

Voorts meenen Burgemeester en Wethouders de belanghebbenden, of wel hunne ouders, te moeten waarschuwen voor zoodanige personen, welke hun onder den naam van Commissionairs, somwijlen misleiden, zoo door met hen krachtelooze overeenkomsten te sluiten, als door hen, welke Plaatsvervangers verlangen te stellen, onder voorwending van alles voor hen te zullen bezorgen, een aantal onnoodige kosten doen maken, ja die zelfs veelal, door beding van al de gelden daartoe benoodigd, dadelijk in eens of kort op elkander volgende termijnen te moeten ontvangen, hun voor het vervolg in vele onaangenaamheden wikkelen; alzoo van het geld, door de Lotelingen ten behoeve der Plaatsvervangers te geven, volgens Art. 98 der Wet van den 8sten Januarij 1817, nimmer meer dan *een vijfde* aan dezen mag worden uitbetaald, en de overige vier vijfde in de kas van het Korps moeten worden gestort; — en als dan zoodanige Commissionairs, na het volle geld genoten te hebben, dikwijls (zoo als de ondervinding heeft doen zien) niet in staat zijn de betaling der verdere termijnen aan het Korps te voldoen, de belanghebbenden genoodzaakt worden die gelden nog eenmaal te betalen. Eindelijk worden de belanghebbenden nog herinnerd aan de bepaling van Art. 83 der Wet, van den 27sten April 1820, houdende: dat hij, wiens Plaatsvervanger gedurende 18 maanden gediend heeft, (de dienst bij reserve niet mede gerekend) van alle verdere verantwoordelijkheid voor dezen bevrijd zal kunnen blijven, mits stortende eene som van *f* 150, wanneer in de aanvulling van den Plaatsvervanger, ingeval hij mogt komen te ontbreken, door vrijwillige werving zal worden voorzien.

En zal deze door aanplakking en plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
Leyden den 31sten Maart 1853. De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris v. PUTTKAMMER.

Ontvangen door Ds. INCKEL voor de door gebrek geteisterde, en door hongersnood bedreigde bewoners van het eiland *Urk*: van N. N. 75 cts., van P. C. *f* 2.50, van N. N. *f* 5.00, van L. L. een Coupon groot *f* 12.37½, van N. N. *f* 2.50, van N. N. *f* 2.50, van enkele onbekenden *f* 4.50, van L. L. een Muntbillet groot *f* 10, van A. H. *f* 2.50.

Voor hen, die deelen in den nood van ongelukkige landgenooten tot dankzegging: Matth. XXV vs. 40; voor hen, die geven kunnen en achterblijven tot opwekking: Matth. XXV vs. 45.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd: F. J. SPEET,
van *Leyden*,
GINNEKEN bij *Breda* 1 April 1853. EN
E. SOFFERS.
Eenige Kennisgeving.

Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOGHTER, E. MEERBURG, geliefde Echtgenoot van
LEYDEN, 1 April 1853. H. W. P. L. VAN BEEK.
Eenige Kennisgeving.

Heden overleed onze geliefde Vader en Behuwd-Vader DIRK VELTMAN, in den ouderdom van 83 jaren.

H. A. VELTMAN,
Wed. J. H. DE SWAAN.
ROTTERDAM, 29 Maart 1853. G. M. W. DOOREMANS,
Wed. N. A. J. VELTMAN.

Voor de vele bewijzen van deelneming ons bij het overlijden onzer geliefde Moeder en Behuwd-Moeder betoond, betuigen wij bij deze onzen opregten dank.

C. J. TELDERS,
LEYDEN, 2 April 1853. H. A. TELDERS, DUURING.

Bij brieven van Meerderjarig-Verklaring door den Hoogen Raad der Nederlanden, op den 18den Maart 1853 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 25sten Maart 1853, No. 45, en geregistreerd te *'s Gravenhage* den 29sten Maart 1853, zijn aan JACOB DIEDERICH CONSTANTYN DELLWIG, wonende te *Leyden*, gegeven al de regten, bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Artikel 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan openbare aankondiging, ter voldoening aan het voorschrift in artikel 486 van gemeld Wetboek vervat.

'S GRAVENHAGE, 31 Maart 1853. A. F. DE BAS,
Procureur bij den Hoogen Raad voornoemd.

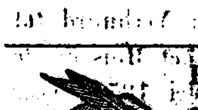

Een JONGELING van omstreeks 20 jaren, reeds 5 jaren op een Kantoor werkzaam geweest zijnde, zag zich weder gaarne geplaatst binnen deze Stad of elders. Hierop reflecterenden gelieven zich bij den Heer D. J. COUVÉE, Boekhandelaar op de Mare alhier, onder de Letters X. Z. te adresseren.

Door buitengewone gelegenheid *uit de Hand te Koop* eene uitmuntende sterk toon gevende Engelsche 6-Octaaf PIANO, van JOHN BROADWOOD & SONS, met Metalen Plaat, benevens eene 6½- Octaafs VLEUGEL-PIANO. Te bevragen bij N. F. TAVERNE, *Muziekmeester*, Ouden Rijn, te *Leyden*.

SPIT-WEDSTRIJD.

De leeftijd van hen, die den 5den April daaraan wenschen deel te nemen, wordt gesteld tot **25 jaren** in plaats van beneden de **20 jaren**.

Tegen primo Mei aanstaande worden op eenen goeden stand binnen *Leyden* gevraagd 2 à 3 **Gemeubeleerde** of **Ongemeubeleerde Kamers** met de **Bediening**. Adres onder Letter **B.** bij den Boekhandelaar G. C. VAN DER HOEK, Breedestraat alhier.

TE HUUR:

op een der schoonste Dorpen aan den Rijn, in de nabijheid van *Leyden*, is van nu af *te Huur* een **BUITENPLAATS**, bevattende 9 Kamers, Tuin, Koetshuis, Stalling en Koepel aan den Weg. Belanghebbenden adresseren zich met *franco* Brieven onder Lett. **O. L.** bij den Boekhandelaar en Boekdrukker D. NOOTHOVEN VAN GOOR, te *Leyden*.

VERKOOPING

Op Maandag den 11den April 1853 en volgende dagen, des voormiddags ten *tien* ure, aan het Huis op de Mare, Wijk VI. No. 1193, binnen *Leyden*, van een zindelijken en welgeconserveerden **INBOEDEL**, bestaande in: Mahonyhouten Kabinetten, dito Secretaires, Bureau, Commode, Boeken-, Linnen- en andere Kastjes, Etens-, Thee-, Speel-, Wasch- en Bed-Tafels, Canapés, Stoelen, Mangel, Persen, Ledekanten, Piano, staande Klok, Pendules, Spiegels en Schilderijen, Porselein-, Glas-, Plated en Verlakt-Werk, Bedden en Toebehooren, Tafel- en Bed-Linnen, Kleeden en Karpetten, IJzeren Brandkast, Vuurhaarden, Koper-, Tin- en IJzerwerk, alsmede drie gouden Horologiën, zilveren Tafelkomfoord, Tabakspot, Broodmand, Vuurkomfoord, Inktkoker, Theekistje, Tafelschel, Lepels en Vorken en meerder ongemunt Zilverwerk en 't geen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Alles ter plaatse der verkooping te bezigtigen op Vrijdag den 8sten en Zaturdag den 9den April 1853, van des voormiddags *tien* tot des namiddags ten *drie* ure.

VERKOOPING *in de Stads-Bank van Leening te Leyden*, op Dingsdag den 19den April 1853, des Voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand December 1851.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des Voormiddags van 10 tot des Namiddags ten 3 ure, voor een ieder te zien.

VRIJWILLIGE VERKOOPING,

Op Zaturdag den 16den April 1853, bij Opbod en op Zaturdag den 30sten April daaraanvolgende bij Afslag, beide dagen des avonds ten 7 ure, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, van:

No. 1. Een groot, ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd **HUIS EN ERVE**, voorzien van negen Boven- en Benedenkamers, allen Behangen en de meesten met Stookplaatsen, twee Kabinetjes, Dienstbode-, Provisie- en Mangelkamer, twee Zolders, twee Vlieringen, Keuken, Vaatehok, Kelder, Binnenplaats, Gang, grooten Tuin met Bergplaatsen en verdere Commoditeiten, staande en gelegen binnen *Leyden*, aan den Nieuwen Rhijn omtrent de Hooigracht, strekkende tot en uitkomende aan de zuidzijde der lange Nieuwstraat, Wijk VII. Nos. 64 en 64 rood, bekend bij het Kadaster in Sectie I. No. 298, ter grootte van 4 roeden en 90 ellen.

Verhuurd tot 1o. Mei 1855 voor *f* 650.— 's jaars.

No. 2. Een hecht, sterk en weldoortimmerd **HUIS EN ERVE**, aan de zuidzijde van de lange Nieuwstraat omtrent de Hooigracht, Wijk VII. No. 899, bekend bij het Kadaster in Sectie I. No. 297, ter grootte van 51 ellen.

Verhuurd voor *f* 5.— 's maands.

No. 3. Een groot, ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd **HUIS EN ERVE**, voorzien van zes Boven- en Benedenkamers, allen Behangen en de meesten met Stookplaatsen, Dienstbodenkamers, Zolder, Vliering, Keuken, Kelder, Gang, Tuin, Mangelkamer, Bergplaats en verdere Commoditeiten, staande en gelegen binnen *Leyden*, aan den Rhijn- of Apothecarsdijk, strekkende tot en uitkomende aan de zuidzijde der Haarlemmerstraat, getekend Wijk VI. No. 36 en 36 rood, benevens een daaraan verbeeld **HUIS EN ERVE**, aan de zuidzijde der Haarlemmerstraat, en bevattende onderscheiden Vertrekken, Keuken, Binnenplaats, Zolder en verdere Commoditeiten, Wijk VI. No. 324, bekend bij het Kadaster in Sectie H. No. 441, ter grootte van 2 roeden en 43 ellen en No. 442 ter grootte van 53 ellen.

Het Huis op den Apothecarsdijk, Wijk VI. No. 36 is Verhuurd tot den 1sten November 1853 voor *f* 400.— 's jaars, en het Huis op de Haarlemmerstraat, Wijk VI. No. 324 tot den 1sten Mei 1854, voor *f* 85.— 's jaars.

De perceelen No. 1 en 3 kunnen worden bezigtigd telken Woensdag en Donderdag voor de Toewijzing van des middags ten 12 tot 3 ure, mits vooraf bij de bewoners belet vragende, en het perceel No. 2 daags vóór en op de dagen der Veiling en Toewijzing.

Nadere Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. A. PRUYS, residerende te *Leyden*, alwaar tusschen de Veiling en den Afslag Verkoopingen zullen worden aangenomen tegen genot van *één vijfde* van iedere Verkooping.

OPENBARE VERKOOPING,

In het *Heeren-Logement* aan den Burg, binnen de Stad *Leyden*, op Zaturdag den 9den April 1853, bij Opbod en op Zaturdag den 16den April daaraanvolgende bij Afslag, beide de dagen des avonds ten 6 ure, van:

Een hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS EN ERF, staande en liggende aan den Apothecarsdijk, Wijk VI. No. 23, Kadaster Sectie H, No. 413, groot 65 ellen, bevattende het Huis, twee Beneden- en drie Bovenkamers, de meeste Behangen en van Stookplaatsen voorzien, Binnenplaats, Keuken met Pomp, goeden Droog- en Turfzolder, Vliering en verder alle Gemakken die tot eene goede Woning vereischt worden.

Het voormeld Perceel is te bezigtigen, daags vóór en op den Verkoopdag van des morgens 11 tot des namiddags ten 3 ure, en is te aanvaarden vóór of op den 15den Mei 1853, bij de betaling der Kooppenningen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. P. W. SCHERMER, aan den Nieuwen Rijn, Wijk VII. No. 49, alwaar de Bewijzen van Eigendom en Verkoopsvoorwaarden in tijds ter lezing zullen liggen.

BEURTSCHEPEN,

IN

LADING LIGGENDE TE LEYDEN IN DE HAVEN.

Naar *Zwolle*,	Maandag	4 April	12 uur,	Schipper	C. HOLLANDER.
» *Alkmaar*,	Woensdag	6 »	10 »	»	L. KROON.
» *Groningen*,	»	6 »	11 »	»	. . . .
» *Deventer*,	Donderdag	7 »	12 »	»	G. GOOSENS.
» *Zutphen*,	»	7 »	12 »	»	. . . .
» *Kampen*,	»	7 »	12 »	»	K. ROZENDAAL.
» *Apeldoorn*,	»	7 »	12 »	»	H. VAN TRIEST.
» *Amersfoort*,	»	7 »	12 »	»	J. HOUTZAGER.
» *Hoorn*,	Vrijdag	8 »	10 »	»	J. RAJER.

Alle Goederen zullen desverkiezende bij den Besteller C. VAN DORSTEN in 't Veerhuis tot de eerst afvarende gelegenheid aangenomen worden, als voor geheel *Noordholland*, *Gelderland*, *Overijssel*, *Friesland*, *Groningen*, *Drenthe*, enz.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 2 April. Van *f* 39 tot *f* 43.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 2 April.

Tarwe *f* 8.50 tot *f* 9.50. Rogge *f* 6.50 tot *f* 7.00. Gerst *f* 5.10 tot *f* 5.30. Haver *f* 3.20 tot *f* 3.80. Paardeboonen *f* 6.00 tot *f* 6.20. Duiveboonen *f* 6.80 tot *f* 7.00.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 1 April.

	Laagst.koers.	Hoogst.koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	64 5/8	64 3/4	64 11/16
Dito Certificaten . . . . 3 »	77 5/8	77 3/4	77 5/8
Dito dito . . . . . . 4 »	95 7/8	96	95 15/16
Amortisatie Syndicaat . . . 3½ »	94 5/8	94 3/4	94 11/16
Handelmaatschappij . . . . 4½ »	—	—	—
O. I. Leening . . . . 4 »	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . . »	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . 4½ »	102	—	—
Haarlemmermeer . . . . . 5 »	—	—	—
FRANKRIJK, Certif. . . . . 3 »	74½	—	—
Dito dito . . . . . . 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »	108 3/8	108 1/2	108 3/8
Dito dito 1828 en 1829 . . » 5 »	106 3/4	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 » 5 »	96 7/8	97	—
Dito 1840 . . . . » 4 »	92 9/16	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . » 4 »	92 1/8	—	—
Dito dito Nieuwe . . . » 4 »	92 1/8	92 1/4	—
Inschrijving in Assign. . . » 6 »	—	—	—
Certificaten van dito . . . » 6 »	73 1/4	73 3/8	73 3/8
POLEN, Aandeelen 1835 . . fl. 500 *f*	—	—	—
Dito Obligatiën . . . . . » 4 »	87 1/4	—	—
SPANJE, Obligatien . . . . à 1 pCt.	24 13/16	24 7/8	24 13/16
Dito Obligatiën . . . . . » 3 »	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . . » 3 »	43 5/8	—	—
Bewijzen Coupons	8 3/4	8 13/16	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . » 5 »	—	—	—
Dito . . . . » 4 »	—	—	—
Dito Metall. . . . . » 5 »	81 5/8	81 13/16	—
Dito Nieuwe . . . . » 5 »	93 7/8	93 15/16	—
Dito 1847 . . . . » 2½ »	42	42 3/16	—
BELGIE, Banc. . . . . » 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . » 2½ »	52 7/8	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . . 5 »	99 5/8	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . . » 5 »	41 7/16	41 1/2	41 1/2
Dito dito . . . . » 4 »	39 3/8	39 7/16	39 7/16
VENEZUELA, ... » 3½ »	40 1/8	—	—
MEXICO, ... » 5 »	25 7/8	26 1/16	26 1/16
AMERIKA, Bankactiën	5 1/8	5 1/4	5 3/16

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.